

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vsa leta 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam po sebi, plača za vsa leta 23 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez istodobne vplačila naročnine se ne oira. — Za oznanila se plačuje od petorastopne petit-vrate po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. Ročopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstropju, upravnštvo pa v pritličju. — Upravnštvu naj se blagovno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 35.

In zopet „bedrohte deutsche Festung“ Jesenice!

(Dopis iz Jesenic.)

Biti ali ne biti to tu je vprašanje.

V stoletju najhujših nacionalnih bojev živimo. Narodna misel je prodrla med najširše ljudske mase, ta ideja je postala najuspešnejše agitacijsko sredstvo vseh strank. Stranke, ki so še pred doglednim časom ponosno dvigale prapor internacionalizma, so se zapletle v najhujše narodnostne konflikte. Kdo se ne spominja struje, ki se je pred par leti rodila na Slovenskem in koje deviza je bila: tolerančnost napram drugim narodom. Misel je žalostno poginila, ker je ni bilo mogoče realizovati. In tisti, ki živimo v narodno eksponiranih krajih, kjer pada naš slovenski življenjski kar vidno v tujevo žrelo, kjer nam tuje brezobzirno trga iz rok še to kar imamo, tisti vemo, da je le v najljutejši narodni odpornosti naša rešitev. Vsaka stagnacija, vsaka pasivnost v tej odpornosti pomeni — narodno smrt.

Potrtim srcem pišemo danes te vrstice, ki naj opozorijo najširše merodajne narodne kroge na kraj, digar sedanji in bodoči pomen je tolik, da je od njega odvisna bodočnost cele Gorenjske. Marsikdo, ki zasleduje naš narodni razvoj, je že morda opazil potom časopisov, da se mora na Jesenicah goditi v zadnjem času nekaj nenavadnega, izvanrednega. Ljudstvo, ki je spalo ter ne vede hitelo v žrelo germanizma, se je pričelo gibati. Kri, tista konservativna slovanska kri, je vzklopala šele — v smrtnonevarnem trenutku. Nemški kapital se je zajedel v naše meso, ljudstvu se je privzgojil tekot let polnemški duh, ki ga preti sedaj udušiti. Toda to ljudstvo se je pričelo boriti proti svoji lastni vzgoji. Naš namen je opozoriti vso slovensko javnost na zistem, po katerem se nas hoče potujčiti, na nevarnost, ki nas preti pogoltniti. Pri

zadnjih občinskih volitvah l. 1902 se je bil ljut boj za gospodarstvo občine. Le najhujšemu odporu od slovenske strani se je posrežilo, da smo se obdržali na krmilu. In že takrat se je pekala slavna s. kr. železniška uprava, da nam namenoma pošilja nemške uradnike, ki naj širijo germanizacijo. Takratni inspektor Schulz je bil na dan volitve odpoklican na Dunaj, samo, da so ga absentirali od volitve in skušali Slovencem v I. volilnem razredu odtrgati 1 glas. Mož se ni dal preplašiti in je volil — s pooblastilom. Zato je moral zavedni Čeh zapustiti Jesenice. Dobili smo na to strastne nemške uradnike, katerim c. kr. železniška uprava z načelnikom ministrom Wittkom ne reče žal besede, če sodelujejo pri najradikalnejših vsenemških društvi ter izvajajo in potujejo naše ljudstvo. Slovenske uradnike in uslužbence se pa potom nadzorstva najbrezobzirnejše terorizira in preti z odpustom, če le drhnejo o svoji narodnosti. Skandal je, da nam avstrijska c. kr. žel. uprava pošilja uradnike kakor so nadinženar Maks in nadrevident Quersch, slovenske uslužbenke, ki se vedno drže dostojne meje — se pa kruto terorizira in nadzira. Ali imamo ministra Witteka morda zato, da nas hoče potom svojih strastnih nemških uradnikov potujčiti? To je premišljeno, sistematično delo c. kr. centralne vlade na Dunaju. Isti sistem pa dobimo tudi pri c. kr. deželni vladi v Ljubljani. Etina slovenska inteligenca, ki prihaja na Jesenice, je učiteljstvo. In sedaj moramo opozoriti na nepobitno dejstvo, da nam pošilja c. kr. dež. šolski svet na Jesenice konsekvantno nemško misleče učiteljsko osebje ali pa vsaj tako, ki ne čuti z našim ljudstvom. To velja seveda zlasti o ženskih učnih močeh. Zakaj se temu ne opomame? Ali nima slovensko zastopstvo v tej najvišji deželni šolski korporaciji toliko vpliva, da bi se

energično koperstavilo takemu podjetju? Prihodnje jeseniške volitve bodo pokazale kako škodljiv je ta sistem, ko bodo padali glasovi slovenskih renegatinj v I. volilnem razredu najbrže za nemško stvar.

Na Savi se je otvorila lanske leto enorazredna nemška šola. Letos sta že dva razreda. V katalogih te nemške šole se blestijo kakor goreči spomini, imena slovenskih otrok. Kaj imamo pričakovati od gojencev te šole? Ali mar zavednih slovenskih mladeničev? Ne, truma slovenskih renegatov bo stopila v življenje, v katerih srca se je vsejal našemu narodu sovražni duh. Glejte, to je delo nemškega kapitalizma, delo naše avstrijske vlade, ki vsestransko podpira in pomaga zidati vsenemški most do Adrije. Po naključju smo dobili vpogled v zakulisno politiko naše nemške gospode. Njih program je kratek in odločen. Slovenska občina Jesenice mora preiti v nemške roke, o čimer so popolnoma prepričani. Jesenice, ta najvažnejša gorenjska postojanka, v kratkem križišče enega najbolj živahnih železniških tirov, naj pade v njihove roke. Usoda 100.000 Slovencev je s tem padcem zapečatena. Starodavni Korotan, kjer je nekdanji gospodaril slovanski rod, bi bil popolnoma izgubljen, ker bi bil po tej zagodbi izoliran. Izgubljena je vsa Gorenjska od Bleda navzgor. Najlepši kraji, tisti, na katere sedaj še s ponosom zremo, so potem izgubljeni. Nemški kapital že sedaj hlepi po vodnih silah, ki jih vidi okrog Bohinja in v katerih so zakopani milijoni. Ali bomo pustili, da še to preide v tuje roke, kar je sedaj še naše? Ali ni že itak vsa industrija v nemških rokah? Rešimo, kar se še rešiti da. Nismo sovražniki raznih ljudskih predavanj, toda pri nas se ne opravi s tem ničesar. Se se lahko rešimo, še je čas, da zavarujemo tisoče Slovencev proti potujče-

vanju. Začeti je treba akcijo, ki naj bi gmotno podpirala vse zadeve, ki bi se pričele za ohranjenje slovenske občine Jesenice. Volitve so pred durmi. Sovražnik je na delu, zganimo se tudi mi. Le ako napnemo vse moči, ako poženemo narodnostni boj do skrajnosti in se ne bojimo gmotnih žrtv — potem ostane občina v naših rokah. In če jo ohranimo sedaj, potem je naša za vedno, ker nemški naval je ravno sedaj najhujši. Še smo toliko idealni, da upamo najti mož, ki bodo gmotno in moralno podpirali to zadevo. Tisti, ki bo pričel primerno akcijo, bo imel zavest, da je obvaroval najmanj 100.000 Slovencev pred narodnim poginom. Posnemajmo Nemce, ki pri nas požrtovalno podpirajo svoje ljudi. Koliko sta že tu storila »Gustav Adolf Verein« in »Südmärk«. In naši občinski možje naj se zganejo, naj delajo dokler je čas. Delo bo veliko in nadčloveško. Ali ne bi občina, ki je ena največjih davčnih občin na Kranjskem, lahko sprožila misel za slovensko meščansko šolo. To bi bila lepa pot, ki pelje do našega skupnega cilja — slovenske univerze v Ljubljani. Na ta način bomo pokazali vladi dejansko, da stremimo po izobrazbi in napredku. Toliko smo hoteli povedati slovenskemu in slovanskemu svetu. Meje slovenske se krčijo in vedno dalje proti jugu prodira oholi German. Kjer je še nedavno donela slovenska pesem in odmevala po gorah in dolinah, tam se razlegajo že sedaj trdi glasovi tujčevega jezika. Ali je čuda, da nam pada pogum, ako zremo z obupom, s boleštvom in trepetom v bodočnost? Bodočnost naše lepe Gorenjske je zasrta s črnim zastorom. V Korotanu, v tej zibelki slovenskega naroda, kjer so nekdanj vladali slovenski vojvode in kjer se je nekdanj razlegal zlati naš jezik slovenski, padajo »slovenstva stebri stari«. In sedaj smo na vrsti mi. Neustrašeno bomo stali na braniku kot branitelji slovenstva, vztrajali bomo na svojem

mestu, dasi bomo morda krvaveli iz stoterih ran, ki nam jih bo sadal ljuti naš sovražnik. Zavest, da nam boste stali ob strani, bratje Slovenci, nas bo vzdrževala v boju na življenje in smrt. Ako nas pa zapustite, bratje, potem boste v doglednem času čuli izpod snežnobelega Triglava tužni glas: Morituri vos salutant.

Vojna na Daljnem Vztoku.

John Bull ima zopet vzrok, da kriči in grozi Rusiji z najskrajnejšimi sredstvi.

V noči z 21. na 22. t. m. je plul oddelek baltičkega brodogoja, ki se nahaja na potu na Daljni Vztok, skozi morsko ožino La Manche in je tamkaj zadel na več angleških ribičskih ladij.

Po angleških poročilih je ruska eskadra, ne da bi se poučila, kakšne da so dotične ladje, ne da bi jim dala kak signal, jela streljati na ribiče in je potopila dva ribičska čolna iz Hulla. Na teh čolnih je bilo baje 18 ribičev, ki so vsi utonili. Čisto tako se stvar prav gotovo ni dogodila, kakor poročajo sedaj angleški viri. Brez poviča ruske ladje sigurno niso pričele streljati na ribiče.

Mogoče je, da so angleški ribiči jadrali brez luči in v megli in temi niso opazili signalov ruskega brodogoja.

Rusi so pa nemara z ozirom nato, da so angleški čolni pluli brez luči in brez zastav, da se niso umaknili s pota in niso reagirali na signale, jeli sumiti, da je morda ta tajinstvena flotila od Japoncev najeta, da izvrši atentat na rusko brodogoje in ga skuša uničiti.

No, in ta sum bi pač ne bil popolnoma brez poviča. Treba je namreč uvaževati, da so japonski agentje že v Kronštatu opetovano poskušali, da bi na ta ali oni način onemogočili odplutvi baltičkega ladjevja na Daljni Vztok. V spominu bode še, kako so v Kronštatu razni dvomljivi, brez dvoma najeti elementi poskušali skladišče streljiva, oklopnico »Orel« itd. razstreliti v zrak. Takisto pa je tudi znano, da bodo Japonci napeli vse svoje sile, da popol-

LISTEK.

Maksim Gorkij:

Na dnu življenja.

Razmotrivanja. Napisal Ferd. Tuma. (Konec.)

O Tolstemu vemo, da je vedno poln neplodnosnega apeliranja na vladajočo družbo in tudi Gorkij se še ni dvignil preko tega stališča filozofa iz Jasne poljane: v nemi prošnji kaže na te nesrečnike, kakor da bi iskal v naši družbi na pomoč usmiljenih rok...

Svojim osebam da tako čudovito plastično obliko in jim zna udahniti tolike privlačne sile, da je pričelo tudi meščanstvo opazovati z radovednim očesom te brezimne. Da jih je pa napravil izvanredne in zanimive — ker naposled so i to le ljudje kakor mi — v to mu je služila tista primes, ki smo jo krstili šminka. Ta ravno pa je pri Gorkem — duh, in baš to edino ga spravlja v konflikt z obstoječim socialnim miljejem. S tem pa še nikakor ne trdimo, da ti ljudje nimajo mogoče v resnici dobrih misli;

pisatelj jim je dal le preveč filozofske oblike. Naj komu še tako prija globoke misli in ideje, ali one skvarijo popolnost značaja osebe, ako jih ne damo pravim ljudem v usta. In ta filozofski dih veje iz njegove cele drame, ali je tako fi o niansiran, da je težko soditi, kje ga je preveč, kje ne. Cel igrokaz je napravil name vtis kakor da bi bili le posamezni deli filozofije odeli v nekaj borih eunji in zakrpanih plaščev. Tega seveda nikakor ni jemati tako doslovno, ker dostikrat se filozofira ravno v teh družbah več kakor v marsikaterih najvišjih!

Gorkij hoče pokazati, da osebe same ne morejo izpremeniti svojega dosedanjega življenja in pričeti novo, in prav zaradi tega se oklepajo materializma, t. j. naziranja, da se izpremeni človek in njegov način življenja šele z izpremembo tistih življenjskih razmer, v katerih živi, da zavisi človek, ves njegov »jaz« le od tega, kar ga obdaja.

Te njegove misli bi se dale morda zbrati tako: človek se je rodil v blatu in smradu ali pa so ga vrgle različne razmere v to gnjilobo, kjer se

je vdal najrazličnejšim gnjusom in podivjanosti ali pa suženjekemu delu, kar vse je izsesalo njegove moči. In če pride naposled kdo, ki mu zna pokazati v vsej svoji luči položaj, v katerem se nahaja; ki mu pokaže, da tiči i v njem nekaj tiste vrednosti, s katero more koristiti celemu človeštvu; ki ga navadi v resnici spoznati smrad, v katerem je d hal doslej — vidimo, da vobče nima več zmožnosti, pričeti novo življenje. Prepozno! — To je rezultat, s katerim zaključuje pesnik, vi morate respektirati človeka že kot otroka, kajti človek — to je nekaj velikega! To je nekaj, kjer tiče vsi začetki, vsi konci. Vi morate uporabiti vse svoje moči, da mu ne daste poginiti, zaradi njega morate žrtvovati celo resnico, kajti: resnica — to je človek...

In Maksim Gorkij pravi dalje, da ne pogreznemo noben človek tako globoko v svojemu blatu, da bi bile uničene s tem vse kali njegovega poboljšanja. Ali pri tem je treba vaše usmiljene roke, da se dvigne tak človek iz svojega obupnega položaja.

Da more to pokazati, zato pri pelje na oder najnižje ljudi, ki si jih

moremo misliti, ljudi, ki niso več zmožni niti iluzij o boljšem življenju.

Tatove, vlačuge, goljufe, kartopirce-sleparje... vse te nam združuje na enem prostoru, kjer nam kaže njih medsebojno življenje in razmerje, v katerem živijo napram drugemu svetu. Med seboj žive skupno, delal bi morda celo komunistično, ker kar si prisvoji kdo na ta ali oni način, to deli rad z drugimi. Ves čut duševne milobe jim je seve že davno izruval neizprosni boj, ki so ga morali prebiti, dokler niso padli do tega, kar so. Kaj čuda, ako je njih edino veselje še: omotiti se z — alkoholom.

Vse njegove osebe gomaze v smradljivem močvirju, vse si dele bratski to živinsko življenje. Vse te podobe so le izvržki občne družbe, ki so izgubili že davno vero v boljše življenje. To izgubljeno vero, vero v človeka, ki biva vendar še vedno v njih, spoznati to vero, tega jih uči star mož, romar, kar se imenuje sam, ki ne zahteva od življenja ničesar drugega, kakor mu ravno nudi, ki vidi svoj poklic le v tem, da daje padlim pogum k okrepitvi. In po pi

sateljevem mnenju smemo dati človeku kot tako okrepljeno sredstvo celo laž, samo če more s tem praznovati človek svoj prepoved v zopetnega človeka.

Temu možu je ime Luka in njegov značaj ima specifično ruski kolorit, ki ga velikokrat srečamo v moderni ruski književnosti in tu zopet pri Gorkem: to je tisti notranji nagov človeka, pomagati komu, žrtvovati se za koga. Luka skuša odvrti gledališkega igralca od pijančevanja, mlademu Peplu kaže pot, po kateri mu je izhod iz tega umazanega življenja... vsakemu ve polno krepilnih in dobrih besed, ali žal da ostane samo pri — besedah.

Iz tega izvaja Gorkij, t. j. iz polne nemožnosti teh ljudi, pričeti novo življenje, da se mora izpremeniti prej okolica teh ljudi in da jih samo pridigovanje ne more rešiti njihovega pogina.

S tem neha pisatelj in le tu in tam mu še pače misel na obstoječo družbo, na obstoječ red, ki je zakrivil bedo teh propalcev. Tako se n. pr. pridružuje moderni misli, da vplivajo celo ječe na demoralizacijo človeka!

noma onemogočijo prihod baltičkega brodovja na bojišče, bodisi da ga preje že uničijo, ali pa da ga prisilijo s tem, da mu že na potu na Daljni Vzrok potopijo več ladij, k prostovoljni vrnitvi. Da se pa Japonci ne ustrašijo nobenega dejanja, naj si bo še tako drzovito in morda tudi ne baš častno, so, mislimo, že dovolj pokazali tekem te vojne.

Admiralu Roždestvenskemu se torej prav čisto nič ne more zameriti, ako je do skrajnosti pazljiv, zakaj vsaka najmanjša nepaznost bi v danem položaju lahko bila usodopolna za obstanek baltičkega brodovja. Zdi se nam torej, da je bolje, ako je Roždestvenski preveč previden, kakor ako bi bil premalo pazljiv. Sicer pravi nemški pregovor „Blinder Eifer schadet nur“, vendar pa je v tem slučaju boljše večja gorečnost, kakor prevelika malomarnost.

Obžalovati je sicer s človeškega stališča, da je vsled nesrečnega slučaja moralo poginiti toliko nedolžnih žrtev, ako se pa postavimo na rusko stališče, še to ni takšna nesreča, kakor ako bi bilo zavratno uničeno vse dragoceno baltičsko brodovje s tolikimi tisoči ljudi!

Konflikt z Angleško radi gori navedenega dogodka se bo že dal poravnati, baltičsko brodovje pa, ako bi bilo uničeno, bi se ne dalo nadomestiti, vsaj v doglednem času ne.

Razume se pa, da bodo Angleži na vse grlo kričali in proglasili Ruse za prave barbare, ki kar tako ne mara v svojo zabavo pobijajo nedolžne ljudi. To pa naj nikogar ne moti! Saj še sploh ni dognano, ako morda Albion s svojim krivdom in vikom ne skuša prikriti svoje krivde! In morda ni neumestno vprašanje, ki ga zastavlja »Reichswehr«, ako nito morda bila past, ki jo je nastavila Angleška, ta dobra prijateljica Japonske, da bi izzvala kak konflikt?

Z mandžurskega bojišča.

General Kuropatkin poroča, da je bilo v noči 23. t. m. na bojišču razmeroma vse mirno. Ruski lovci so sicer neprestano vznemirjali sovražnika, a večji boji se niso vneli. Tudi Japonci so opetovano napadali ruske predstraže, a so bili vedno odbiti.

General Saharov pa javlja generalnemu štabu: Danes dne 22. t. m. ni bilo nobenih bojev s sovražnikom. Naše baterije so tekem dne obstreljevale japonske pozicije pri Linšimpu, ob Šahu in pri Lamatunu, dočim so Japonci bombardirali od naših vojev zavzeti del vasi Linšimpu in Šahopu. V noči dne 25. t. m. se je vnel boj pred našimi pozicijami na Putilovi gori. Sovražnik je opetovano navalil na naše voje, ki so na tem mestu gradili utrdbe. Rekognosciranje naših lovcev južno od Šahopu v isti noči je alarmiralo sovražnika. V Kutijaci so lovci uplenili večjo množino japonskih pušk, orodja in streljiva. Naše izgube so neznatne. Moštvo drugega lovskega oddelka je sovražnika prisililo, da je prekinil delo na

nasipih. Japonska artiljerija je danes obstreljevala naše predstraže.

Pokop v boju za Putilovo goro padlih Japoncev, ki se je izvršil s vojaškimi častmi, je končan. V celem smo pokopali 1500 Japoncev. Velika množica mrtvih Japoncev pa še leži na poljih pred našimi posidijami.

O položaju na bojišču.

Berolinski »Lokalanzeiger« poroča: Bitka že štiri dni miruje radi utrujenosti na obeh straneh. Odločitev še ni padla. V nekaj dneh pa se zopet prične strašna, krvava borba. Ruske izgube se cenijo na 40.000 mož, izgube obeh armad pa na najmanj 80.000 mož. Rezultat dosedanjega vojevanja je: Japonski poskus, obito rusko desno krilo, se je ponesrečil, ruska vzhodna armada je rešena iz začasnega nevarnega položaja. Tudi ruski voji, ki so pri Bensiku prekorščili reko Tajci, so izven vsake nevarnosti. 16. t. m. so Rusi osvojili Putilovo goro na južnem bregu reke Šaho. Boj je bil silno krvav, mož se je boril proti možu. Rusi so uplenili 11 topov in so sovražnika zasledovali eno vrsto daleč. Kuropatkin si je opoldne ogledal bojišče, ki je še bilo prenapolnjeno s mrtveci.

Vsled nenavadnih naporov se češče pojavljajo med vojaki duševne bolezni. Ruska armada je trdno uverjena, da se vojna konča z rusko zmago. Sodi se, da se bo lahko sklenil za obe stranki vzajemljiv mir, čim se ta bitka konča s odločilno rusko zmago. Sedaj drže Rusi skoro brez boja vse pozicije ob reki Šaho z vasjo Šakopu in s Putilovo goro. Zatrjuje se, da je vzhodna armada zavzela gorski prelaz Vanfunling in brez boja zasedla dolino Taling.

Pred novo bitko.

„Rus“ javlja iz Mukdena: Rusko vzhodno krilo je 18. t. m. zavzelo pozicije zapadno od Tumenlinskega prelaza in pregnalo Japonce iz vseh eksponiranih točk. Vas Šahopu in postajo Šaho so Japonci zapustili. Pri Linšipu loči sovražni armadi samo še široka cesta.

Ruska armada je oddaljena od Mukdena 20 vrst in se opira na izredno močne utrdbe ob reki Hun.

Kakor poroča Reuterjev biro iz Tokija, zbirajo Rusi močno armado proti Kurokiju. Ruski kor 20.000 mož straži njegovo vzhodno krilo. Večji kozaški oddelki je prekorščil reko Tajci vzhodno od Bensika. Ruski sprednji voji so že prekorščili reko Šaho in so zasedli vse pod ruskim pritiskom od Japoncev zapuščene pozicije. Ruska armada je vzpričo uspehov, ki jih je dosegla, zelo navdušena in kar hrepeni po novih bojih. Japonci so se umaknili preko reke Šaho in grade tamkaj z vso naglico utrdbe.

Izkrcanje Japoncev v zalivu Posjet?

Iz Petrograda se poroča: V zalivu Posjet južno od Vladivostoka so se po-

javile japonske torpedovke. Več japonskih vohunov je bilo ujetih. Mnoge se znaki, da nameravajo Japonci več vojev izkrcati v zalivu Posjet in z njimi napasti Vladivostok.

Angleško-ruski konflikt.

Že včeraj smo priobčili poročilo, da je baltičsko brodovje v moraki ožini La Manche baje streljalo na angleške ribiče in potopilo dve ladiji. Iz Londona se v tej zadevi še poroča: Zastopniki ribičev v Hullu so obvestili ministrstvo za zunanje stvari o »napadu« baltičkega brodovja na njihove ladije. Prvi oddelki ruske eskadre je plul opolnoči v noči z 21. na 22. t. m. mimo ribičev. Ostalo brodovje je došlo kasneje in je takoj naravnalo svoje reflektorje na ribiške dolne ter jelo istočasno nanje streljati.

Čoln »Crane« se je potopil. Mrtvi trupli kapitana in prvega častnika, kojima ste bili odtrgani glavi, so spravili v Hull. Od moštva je več ranjenih. Čolna »Monemine« in »Mino« sta se težko poškodovana vrnila v Hull. »Mino« ima 16 poškodb.

Drugo poročilo pa zatrjuje, da ste se potopili dve ladiji in da je utonilo 18 ribičev. Stvar še ni popolnoma jasna, vendar pa so jo Rusiji sovražni listi že pograbil, da bi jo izrabili proti Rusom in čimbolj razburili razburljive živce angleške javnosti. V listi pišejo skrajno sovražno proti Rusom, nazivljajo jih barbare in morilce, dasi se stvar sama ni pojasnena, kako se je prigodila.

»Daily Mail« in »Morningpost« naglašata celo, da je ta dogodek naravnost že »casus belli«, in pozivljata vlado, da na nastopi skrajno brezobzirno proti Rusiji.

Navzlic tej hujskajoči pisavi angleških listov pa je gotovo, da se konflikt mirnim potom poravna, ne zdi se nam torej vredno, da bi beležili številne izbruhe sovražstva proti Rusiji v angleških časopisih.

Med tem je baltičsko brodovje že dospelo v francosko пристanišče Cherbourg, kjer se preskrbi z novo zalogo premoga.

Deželni zbori.

Celovec, 24. oktobra. Sprejela so se razna poročila stavbnega odseka, tako glede deželnih prispevkov za odstranitev ruševja in gramoza, ki ga je poplava navalila v Janski dolini, zaradi preložitve ceste pri Sv. Štefanu v Lahodski dolini, v zadevi novega mostu čez Dravo pri Spitalu itd. — Poslanec dr. Lemisch je poročal o poslovanju deželne zavarovalnice zoper požar. Zavarovalnica je izkazala za leto 1903 primanjkljaja 25.113 kron, ki se je moral prevzeti na deželne fonde. Obenem se je dovolilo zavarovalnici tudi za prihodnja leta po 25.000 K v pokritje primanjkljajev. Posl. Grafenauer je zahteval pojasnila o upravnih zadevah v tej zavarovalnici. — O prošnji zveze koroških učiteljev za zvišanje petletnice se ni razpravljalo, temuč se je deželnemu odboru naročilo, naj poizveduje o potrebi in načinu, kako bi bilo zvi-

šati učiteljske plače kakor tudi o finančnem vplivu takega zvišanja in o pokritju. O svojih poizvedbah mora deželni odbor poročati deželnemu zboru v prihodnjem zasedanju. — Posl. Grafenauer je utemeljeval svoj predlog zaradi preložitve ceste iz Meže v Ljubuče in zaradi razširjave ceste iz Šmarjete v Velikovec. Prvi predlog se je izročil stavbnemu odseku, drugi pa se je odklonil.

Ljov, 24. oktobra. Deželni maršal grof Bađeni je govoril posmrtnico pokojnemu načelniku poljskega kluba, vitez Javorskemu. V svojem govoru je poudarjal, da je pokojni razumel biti voditelj, spoštovan od svojih pristašev, čislán od svojih nasprotnikov. V znak žalosti se je seja zaključila.

Apolinar vitez Javorski †.

Ljov, 24. oktobra. Pokojni se je rodil leta 1825. Po dovršenih juridičnih študijah je vstopil leta 1846 v državno službo, v kateri je ostal do leta 1874. Državni in deželni poslanec je bil od leta 1870. Leta 1888 je bil izvoljen za načelnika državnoborskega poljskega kluba. Leta 1891 je postal tajni svetnik, leta 1893 je bil pozvan v koalicijsko ministristvo, a tudi v začasno Kielmanseggovo ministristvo so ga pozvali leta 1895. Pokojnik je bil zelo čislán politik, ki je sicer redkokdaj govoril, zato pa mnogo mislil in posredoval.

Ljov, 24. oktobra. V vodstvu poljskega kluba se bo sedaj začel hud boj za nasledništvo pok. vit. Javorskega. V pošteve za to mesto pridejo dosedanjí načelnikov namestnik grof Dzieduszycki, vitez Abrahamowicz, dr. pl. Bobrznyski in grof Wodzicki. — V deželni zbornici se je danes govorilo, da se Javorskega mandat ponudi bivšemu ministrskemu predsedniku grofu Bađeniju, ki naj bi potem prevzel tudi vodstvo poljskega kluba.

Šolska reforma na Nižjeavstrijskem.

Dunaj, 24. oktobra. Proti famozni šolski reformi Lueger-Gessmann so se vendar začele oglašati napredne občine. Občinski svet v Badnu je sklenil protest proti predlogi in peticijo na cesarja, naj se reforma ne potrdi.

Dr. Pacákov govor.

Praga, 24. oktobra. Kakor že povedano, je imel včeraj načelnik češkega kluba, posl. dr. Pacák v Časlavi govor o položaju. Najprej je govoril o vedenju čeških agrarcev in o razmerju čeških strank med seboj ter je tožil, da so širše mase tako pomanjkljivo politično izobražene in da se še toliko veruje v fraze. Glede obstrukcije je izjavil, da je zanj le bojno sredstvo ki ga je po vladajočih razmerah ali rabiti ali pa opustiti. Odločitev o tem se mora prepustiti poslancem. Vmešavanje volilcev in javnega mnenja je ravno tukaj že veliko škodovalo. Poslanci nosijo vso odgovornost, zato pa morajo imeti tudi proste roke. Končno je podal znano izjavo, da Čehi stojé sedaj še tam, kjer so bili ob zaključku

zadnjega državnoborskega zasedanja. — Neki volilec je vprašal poslanca, ali bi ne bilo vendar bolje, delati dr. Körberju z normalno opozicijo večje neprijetnosti nego z obstrukcijo. Dr. Pacák je odgovoril, da je obstrukcija le sredstvo, ne pa program. Sicer bo pa šele zveza sklepala o taktičnem nastopanju Mladočehov. Zborovalci so izrekli govorniku popolno zaupanje in svobodo za bodočo taktiko.

Ogrsko-hrvaški drž. zbor.

Budapešta, 24. oktobra. Nadaljevala se je debata o italijanski trgovinski pogodbi. Govorila sta poslanca Lendl in Babo ob popolni malomarnosti zbornice. Posl. Varady je slovesno preklcal neki žaljiv medklie napram trgovinskemu ministru v sobotni seji.

Trgovinska pogodba z Nemčijo.

Dunaj, 24. oktobra. Poslanik v Berlinu, pl. Szögyeny, ki je imel pred svojim odhodom dolgo posvetovanje z dr. kancelarjem grofom Bülowom, je prišel na Dunaj, kjer se je posvetoval z grofom Goluchowskim in dr. Körberjem. Potem se je odpeljal v Budapešto, da se tudi tam posvetoje s vplivnimi državniki. Posvetovanja so posvečena novi trgovinski pogodbi. Pogajanja bodo vsekakor težavna in dolgotrajna, posebno pri ureditvi živinske carine in prometa z živino.

Budapešta, 24. oktobra. Danes je bil sklican ministrski svet zaradi trgovinske pogodbe z Nemčijo. Poprej pa je cesar sprejel v daljši avdienci ministra grofa Goluchowskega in grofa Tiszo. Poslanik Szögyeny se je posvetoval v zbornici z ministrskim predsednikom in ministrom grofom Khuen-Hedervaryjem.

Avstrija in Italija.

Rim, 24. oktobra. Bivši državni tajnik zunanjih zadev, Baccelli, je imel danes v Tivoliju na banketu, ki so mu ga priredili njegovi volilci, političen govor, v katerem je z zadovoljenjem pozdravljál sedanjo zunanjo politiko in obnovitev trozveze ter izjavil, da se mora nezaupnost napram Avstro-Ogrski že vendar enkrat opustiti.

Afera namestnika barona Handla.

Zadar, 24. oktobra. Vsi hrvaški poslanci in tudi oba srbska državna poslanca za Dalmacijo so sklenili, da se v državnem zboru takoj pridružijo češki obstrukciji. — Grof Capoga, edini deželni poslanec, ki se ni pridružil akciji zoper barona Handla, je dobil od svojih volilcev poziv, naj odloži deželnoborski mandat pa tudi predsedstvo trgovinske zbornice v Dubrovniku.

Iz Srbije.

Belgrad, 24. oktobra. Danes se je otvoril liberalni kongres, ki se ga je udeležilo nad 300oseb. Za

Dalje v prilogi.

Izpreneniti je treba — kakor že omenjeno — prej okolico človeka, ki ga je morda pripravila do tega, da je recimo: tat. V človeku moramo vzbuditi prej upanje na izboljšanje samega sebe. In celo laži podobe mu smemo podajati, samo če se vzbudi s tem tisti človek, ki odgovarja svojemu času, ki nosi že v sebi celo bitje tiste epohe, v kateri živi, ker le tako more biti srečen.

Ali pri tem se nam vzbude nehoté novi pomisleki: če bo respektiralo človeštvo zaradi enega morda celo laži, potem vendar ne more napredovati.

Na to odgovarja deloma že tudi pisatelj sam: da resnice same ob sebi ne prenaša noben človek. Laž v človeku moramo spoštovati v toliko, kolikor služi v to, da se bori človek zopet na drugi strani za resnico, to je za napredek vesoljnega človeškega rodu. S tem pa nam tudi podaja migljaj h veliki nalogi, ki jo mora še rešiti moderna filozofija.

Konklave 1. 1903.

III.

(Dalje.)
(Dalje prih.)

Se tisto uro, ko je bil Leon XIII. izvoljen za papeža, se je pokazalo, da je avtokrat in vse prej kakor sporazumljenju z Italijo naklonjen mož.

Kardinalski zbor je bil sklenil, da podeli novi papež na trgu pred Petrovo cerkvijo zbranimu ljudstvu prvi blagoslov z zunanje loggije. Ko je bil pa Leon XIII. izvoljen, je hitro ta sklep ovrgel in blagoslovil je par sto ljudi z notranjega portala, med tem ko je pustil stotisoč vernih ljudi brez blagoslova, samo zato, ker so stali na — italijanskih tleh!

Ko je Leon XIII. zasedel papeški prestol, je bila cerkev zapletena v hude boje. Rusija je bila že l. 1866 pretrgala vsako zvezo s papežem. V Nemčiji je divjal kulturni boj, ki ga je sicer tako bistroumni Bismarck tako nerodno vodil, da je

bil v naprej izgubljen. Švica je bila l. 1873. papeževemu nuneiju ukazala, da se spravi čez mejo. Avstrija je bila nejevoljna, ker je bil Pij IX. preklal njene temeljne zakone. Francija je jezno gledala v Rim, ker so dobivali francoski duhovniki z Rima migljaje, da agitirajo proti republiki in za bourbonskega pretendentu. Angleška je srdito sovražila rimsko cerkev, ker je papež Pij IX. javno zagovarjal irske »fenierje«, ki so vodili boj proti Angležem, tako da je Gladstone papežu Piju javno očitál, da je pajdaš in sokrivce roparjev in morilcev.

Cerkev je bila ob smrti Pija IX. podobna potaplajoči se ladji; bila je politično in moralno, materijalno in duševno bankerotna in pravo čudo je, da se je Leonu XIII. posrečilo, jo rešiti propada in ji pomoči do nove veljave in do novega ugleda.

Leon XIII. je s pomočjo svojega državnega tajnika kardinala Franehija in s podporo kardinalov Galim-

bertija in Nine tekem kakih 10 let poravnal skoré vse konflikte z raznimi državami in n. pr. v boju z Nemčijo dosegel najsijajnejši triumf. Pokazal je pri tem izredno diplomatsko spretnost in politično izvedenost. Pri tem je imel vedno pred očmi jasni načrt: utrditi in povečati vpliv katoliške cerkve na razne države in pridobiti te države, da bi postala Italija izolirana in da bi se mogla obnoviti cerkevna država.

Tudi notranja organizacija rimske cerkve je bila ob smrti Pija IX. v najobupnejšem stanju in Leon XIII. je poskušal, da tudi tu napravi red. Imenovanje koreniti reformaciji in moderniziranju naklonjenega škofa Newmanna za kardinala se je po pravici smatralo za dokaz, da je Leon XIII. akceptiral Newmannov program. Temu so se upli jezuiti in vsa njihova jeza se je osredotočila na papeževnega državnega tajnika Franehija, češ, da je ta vplival v omenjenem smislu na papeža. Leon XIII. je l. 1878. nekemu redakterju jezu-

vitskega lista »Civiltà Cattolica« rekel, da je pripravljen lotiti se v družbi s Franehijem boja proti jesuovitom za reformiranje in moderniziranje cerkve. Štiri mesece potem je bil kardinal Franehi zastrupljen. Franehi je v cerkvi Sa. Maria in Campitelli moral blagosloviti novega nadškofa neapoljskega. Bil je vroč poletni dan in ceremonija je bila dolga. Franehi je prosil za čašo limonade. Prinesli so mu jo, a komaj jo je izpil, se je zgrudil na tla in stresla ga je taka mrzlica, da se je mislilo, da umrje pred altarjem. Umrj je — naslednjega jutra, v najlepši moški starosti in truplo je postalo vse črno, jasen dokaz, da je bil prvi državni tajnik Leona XIII. zastrupljen. Kardinal knez Hohenlohe ni nikdar prikrival svojega prepričanja, da je bil Franehi zastrupljen zategadel, ker je hotel cerkev reformirati.

(Dalje prih.)

predsednika je bil izvoljen Ribarac. Ta je predlagal, naj se liberalna stranka prekrsti v narodno stranko, kar je bilo tudi z veliko večino sprejeto. Šabški okraj je bil proti prenosu, vlad česar so njegovi odposlanci zapustili kongres. Potem se je v posebni resoluciji obzvala zunanja politika ter se je zahtevalo za umore v Masedoniji masedonjanje. Ena skupina je predložila resolucijo, da stranka obsoja umor kraljeve dvojice. Ker Ribarac te resolucije ni dal na glasovanje, je tudi dotična skupina zapustila zborovanje, tako da je dosedanja liberalna stranka razpadla na tri nove skupine.

Belgrad, 24. oktobra. Kasacij-sko sodišče je potrdilo obsodbo tajnika bivšega kralja Aleksandra, dr. Petronjevića, ki je bil zaradi ponesrečenja obsojen v 18mesečno ječo. Devetmesečni preiskovalni zapor se mu vstaje v kazni.

Belgrad, 24. oktobra. Ogrske trgovce sta sprejela finančni in gospodarski ministri. Zvečer so jim belgrajski trgovci priredili banket.

O Kreti.

London, 24. oktobra. Vrhovni komisar na Kreti, grški princ Juri, je izjavil v Kodanju nekemu dopisniku: »Kar se tiče rešitve kretanjskega vprašanja, ne dvomi niti kretanjsko prebivalstvo niti jaz nad tem, da se Kreta mora združiti z Grško. Seveda se lahko zgodi, da bodo velesile drugačnega mnenja, potem pa nastane vprašanje, ali kretanjsko prebivalstvo ponujeno ureditev sprejme ali odkloni. Toda združitev Kreta z Grško je po mojem mnenju edino pravo, pravično in obenem tudi dobro sredstvo za mirne in redne razmere.«

Dopisi.

Iz Moravc. Slušajoč očetovski svet »Slovenčevca« dopisovalca, da naj bolj skrbim za obstanek in svojo prihodnost, mi je manjkalo časa za dopisovanje. Ker imam zopet nekoliko časa, hočem navesti nekaj podrobnosti o shodu, ki ga je priredilo katoliško društvo dne 9. t. m. Ker se liberalci niso upali blizu, so se zvečele njegove podrobnosti le po časi, zato naj nam častiti dopisovalec ne zameri te pozne spopolnitve. Prav pezo se je shod javno razglasil. Dne 9. t. m. smo čuli razleco pri »prvi« maši, da bo popoldne shod v graščini državnega in deželnega poslanca Povšeta. Pri deseti maši pa so se povedale podrobnosti, da pridejo poročat poslanci, ki smo jim skazali pri zadnji volitvi zaupanje. Kakor smo zvedeli iz časnikov, je bilo udeležencev 400 ali 500, in to iz vsega brdskega okraja. To število se nam liberalcem zdi premajhno, ker so bili med zborovalci tudi šolski otroci. Govorov si možje sicer niso mogli vseh zapomniti, vendar pa se je nekaj katoliških priselov otelo pozabljenosti. »Uradniki so tako obasni in prevzetni, da si upajo jemati velike plače za svoje brezdelje. 50% se jim mora vzeti za izboljšanje učiteljskih plač, 50%, pa za izvršitev nujnih predlogov. Povrh so pa še tako arogantni, da ne puste nikomur, da bi smel v uradnih prostorih razgrajati in psovati.« — Da pa pokažejo, kaj je prava prostost pri uradih, so sklenili, da se bode od sedaj naprej maševalo zastoj za vsakogar, ki prirogovali v župnišče in pobije nekaj šip; odpustila se mu bode tudi bira in prispevek k škofovi gimnaziji. — »Najboljšemu kmetu se slabše godi ko najslabšemu učitelju,« vendar pa privoščijo zadnji zvišanje plač, a denar naj da Rotchild. Ko so si poslanci olajšali srce, so se prišlo drugo dejanje: Resolucije: Župan Mlakar iz Črnega grabna: Državni in deželni poslanci naj delujejo na to, da se kamniška železnica spelje po njih dolini. Ker so bile vse resolucije soglasno in navdušeno sprejete, je vrli g. župan kar koj naročil vagon fig postaja Loka. Novoizvoljeni podžupan drtijske občine želi, da bi se ustanovilo sodišče v Moravc. Hišni red mu določijo o prihodnjem zborovanju. Peški župan, ki ne more urediti občinskih potov, želi novo cesto na Vače. Te resolucije so predlagali sami — prebrali, spisali seveda ne. Zdaj je pa sledil višek navdušenja. Ker se je moravškemu županu vsa komedija menda zdelala preneumna — bil je v prejšnjih letih 12 let župan brez gospodov — nikakor ni hotel iti v ospredje, da bi

dobil »segele« za resolucijo, moral ga je prevzeti njegov namestnik, obdinski svetovalec Janez Bergant. Ta ga vzame v roko, gleda, poskuša — mrzel pot se mu polije po čelu ter vzdihne: »Kdor je to spisal, naj pa še prebere!« Rešilni angel v osebi moravškega obdinskega tajnika — g. Škerjanc — ga reši sopropane resolucije in — jo prebere. Med zborovanjem so šivali liberalci v žaklje, naš miroljubni dušni pastir je pa vpil s svojimi pobožniki: »Dol ž njimi!« Tako so jih popolnoma uničili. Za zabelo je še izpregovoril vrli obdinski tajnik in med drugim rekel: »Nismo se zbrali v tukajšnjem gradu v strahu pred liberalci. Mi se upamo nastopiti sredi Moravc! To so pa moške besede! Naj verjame, da nam je to šlo prav do srca, ker nas veseli, da nas morajo vendar-le vpoštovati, da čutijo že potrebo sklicevati shode. O primernem času še primerneji odgovor!«

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 25. oktobra.

— **Imenovanja.** Davčna pristava gg. Edvard Vencajz in Rudolf Klada sta imenovana za kontrolorja. Za davčne pristave so imenovani gg. Filip Slavič, Karol Šiška in Ivan Cirk.

— **Značilna čestitka.** Dunajski župan dr. Lueger je praznoval včeraj svojo 60. letnico. Menda je bil najžalostnejši dan v njegovem življenju, kajti bresprimerno kolosalna demonstracija, ki so jo delavci priredili proti njemu v nedeljo popoldne, mu je temeljito pokvarila vse veselje. Kdo in kaj je Lueger, pač ni treba pripovedovati. Mož je v službi rimskega klerikalizma in dvorne kamarije in vodi tisto armado, ki naj spravi pod gospodstvo sablje in zakrivljene palice vso državo in naj zamori vse pridobitve, po katerih je monarhija postala vsaj navidezno nekoliko podobna modernim državam. Da je Lueger kot kolovodja reakcije kranjskim klerikalcem simpatičen, temu se pač ni čuditi. A Lueger ni samo sovražnik vsakega napredka, nego tudi sovražnik Slovanov. Na Dunaju je z Wolfom in z Derschatto strmoglavil Badenija, in je danes zvest zaveznik nemških nacionalcev. Kot župan je prisegel, da se bo vedno bojeval proti Slovanom za ohranitev »nemškega značaja« Dunaja in dosegel je, da so danes Slovani principijelno in po zakonu izključeni od vsake službe, ki jo oddaja dunajska občina. Kaj takega doslej niti najzagrisenejši nemški nacionalci niso storili. In temu močju je dr. Šusteršič v imenu klerikalne stranke čestital k njegovi šestdesetletnici. To je javen škandal. Kaj bi ljudje rekli, ko bi naša stranka o taki priliki oficiojno čestitala dr. Derschatti, ali pa baronu Schweglu, kateri ima za gospodarske koristi Kranjske neoporečne zasluge? »Slovenec« bi nas tako bombardiral z izdajalci in odpadniki, da bi se kar izdaja delala, sami pa slovesno in oficijelno čestitajo zagrizenemu sovražniku Slovanov in se še identifikujejo s njegovim delovanjem.

— **Živel naš apostol goreči, Hren II. pa tudi še več!** tako je zaklical župnik v Šmartnu pod Šmarno goro, kakor poroča »Domoljub«, škofu Antonu Bonaventuri, »ko so Marijine hčere naredile živ venec okoli svojega škofa.« No, radi bi videli, kakšen je bil ta »živ deviški venec«, ki so ga naredile »pred Hrenom II.« zarjavele tercijske, ki so v življenju že vse izgubile in jim sedaj še edino preostaja deviškost! Ljubezen do božjih namestnikov! Nebeško lep je moral biti ta prizor, ko je zrl apostol Hren II. na ta dehteči deviški venec! Gotovo je bil prevzvišeni »skrivnostnosladko ginjen« ob tem divnem pogledu. In priprani smo, da bi se Tomaž Hren obrnil od zavisti v svojem grobu, ako bi vedel, kako lahko je delo njegovemu nasledniku Hrenu II. »vračati« Slovence h Kristusu-kralju, ko ga pri tem podpirajo takšni »živi venci.« Anton Bonaventura — Hren II.! To jo je pogodil šmartenski župnik, ko je škofu Tonetu nadel to ime! Kakor je nekdanji škof Tomaž »blagega spomina« vodil

krivoverne Slovence z ognjem in mečem nazaj v naročje edino zveličevalne matere katoliške cerkve, nazaj h Kristusu-kralju, kakor je Hren sežigal na grmadah slovenske knjige, prav tako bi tudi sedaj škof Tone rad spreobračal tiste Slovence, ki se nečejo pokoriti njegovi krivi palici! Toda ta posel mu ne gre, kakor je videti, baš gladko izpod rok. »Grmade svete« so že sicer gorele, na katerem so se sežigale slovenske knjige, toda ne s tistim uspehom, kakor za časa Tomaža Hrena. Slovenskih knjig še ni iztrebil najnovejši slovenski apostol in predvsem pa še vedno izhaja »Slovenski Narod«, ki je glavna ovira, da se slovenski narod še ni vrnil v celoti nazaj — h Kristusu-kralju. Ne, ne, škof Tone, v tem oziru pa še niste dosegli svojega vzornika — Tomaža Hrena, preko slovenskih poljan še ni zavel smrtni dih, kakor za časa »prvega apostola Slovencev«. Ej, apostol Tone, naredite vendar grmado in sežgite na njej »Slovenski Narod« potem nemarares postanete Hren II. In pomislite, kako veličasten, bajnokrasen prizor bi to bil, ko bi okoli grmade plesali »živi venci« Marijinih devic in peli »Te Deum«, da je odstranjena zadnja ovira, da se Slovenci ne vrnejo nazaj — h Kristusu-kralju, kakor nekdanj pred 400 leti. Dokler se pa to ne zgodi, dotlej pa lahko mirno sniva svoj stoletni sen škof Tomaž Hren, Anton Bonaventura ne more z njim konkurirati in zatemneti njegove slave!

— **Poročil se je praktični zdravnik v Cerkljah gosp. dr. Avg. Mayr, z gđ. Frido Finkovo iz Kranja.**

— **Za Vegov spomenik** so darovali: grof Harrach na Dunaju 50 K, stotnik F. pl. L. Felholz v Monakovem 10 K, pešpolk št. 17 v Celovcu 200 K, generalni intendant in sekcijski šef Fran Causig na Dunaju 10 K, dr. K. Hiersche v železnikih 5 K, deželno sodno predsedstvo v Ljubljani zbirko 57 K.

— **Narodna čitalnica v Ljubljani** vabi svoje člane na jout-fix, kateri bode jutri zvečer ob polu 9 uri v mali dvorani »Narodnega doma«.

— **Akad. društvo »Slovenija«** na Dunaju je na svojem prvem obdobjem zboru izvolilo za tekoči zimski tedaj sledeči odbor: Predsednik: Lovše Anton, stud. phil.; podpredsednik: Stibler Miloš, stud. phil.; tajnik: Breznik Josip, stud. phil.; blagajnik: Rožek Ivan, cand. iur.; knjižničar: Premrl Ciril, stud. phil.; arhivar: Luznar Jakob, stud. iur.; gospodar: Ravnik Rudolf, stud. iur.; namestnika: Mastnak Leopold, stud. phil. in Pikuš Ivan, stud. phil.; pregledniki: Babnik Miroslav, cand. iur., Dolenc Matko, stud. phil. in Pirko Lud, stud. phil.

— **Zabavni večer.** »Slovensko planinsko društvo« priredi dne 26. t. m. v restavraciji »Narodnega doma« v Ljubljani zabavni večer, na katerem bo predaval gosp. ravnatelj Ivan Šubio o Vezuvi. Zanimivi predmet predavanja bode gotovo privabil mnogo obdinstva na ta zabavni večer. Vstop imajo člani »Slov. plan. društva« in vpeljeni gostje. Začetek ob 8. uri.

— **Mednarodna panorama.** Prva zanimivost za vsakogar, ki pride v Rim, je vsekakor velikaneska cerkev sv. Petra, ki je takorekoč muzej slovečih kiparskih in slikarskih del. Samo nagrobni spomeniki raznih papežev so dela velike materialne in umetniške vrednosti, tako da bi pač zaslužila, da kaj boljše ovekovečajo, kakor »nezmotljive« nasilnike in prešestnike. Potovati po teh ogromnih cerkvenih prostorih je res pravi umetniški užitek, ki bi si ga naj privoščil vsak v panorami, kdor ne pride v Rim. Dobro začet je tudi sedanj papež Pij X., sedeč na starodavnem prestolu. Prihodnji teden se razstavi veleznimivo potovanje na Špieberge, Grenlandijo in z Nansenom v pokrajino večnega ledu.

— **Izpred sodišča.** Kazenske razprave pri tukajšnjem dežel. sodišču. 1.) Jožef Vilfan, čevljarški pomočnik, je na Spodnji Luži Petra Parento z nožem v desno stran prsi sunil, ker ga je ta izzval. Obsojen je bil na 5 tednov ječe. 2.) Italijanski delavec Anton Comeli je svojemu operskemu mojstru Avguštinu Bulfanu v Dvorski vasi med tem, ko je ta spal, izmaknil iz žepa 10 kron in iz blač 11 K; ta denar je potem v družbi svojega tovariša zapil. Obsojen je bil na 6 tednov težke ječe. 3.) Leopold Stanko, sedaj pekovski vajenec, je v času, ko je bil še tiskarski učence v Kamniku, vzel več knjig in pisarniškega orodja in iz zaklenjene prodajalne 8 K gotovine. Kot raznaše-

valec kruha je Antonu Vovku v Trstu poveril skupilo; skušal je tudi nabiralnik pri neki kapelici v Podgori z dletom odpreti. Vlomil je v zaklenjene prostore okrajne hranilnice v Kamniku kakor tudi v zaklenjeno hišo Tomaža Stražarja, a je bil v obeh slučajih odpučen. Kot raznašatelj kruha v službi Jožefa Prelica v Kobilju je prišel k trgovcu Mihi Ranbarju, češ, da ga je poslal gospodar, naj pobere kupnino za kruh, 57 K 84 v. in vrh tega mu je še izvalil 27 K 84 v. vredno obleko; potepal se je vrh tega več časa brez dela po Trstu. Obdolženec, kateri ni česar ne taj, je bil na 6 mesecev težke ječe obsojen. 4.) Zaradi razražljenja Veličanstva in beračenja, je bil Jožef Verdir, čevljar iz Lancovega, na 2 leti težke ječe obsojen. 5.) Nekdo je prišel orožnikom naznaniti, da se mislijo fantje iz Setnika in Polhovega gradca tepati. Takoj je prišel orožniški postajevodja na lice mesta ter prepodil fante iz Setnika, na to pa tekel za brati Francetom, Lovrencom in Antonom Hribnikom iz Briš, veleč jim, da naj počakajo. Ujel je Franceta Hribnika, a ta ga je začel zmerjati z besedami: »Prokleti hudič, kaj pa imaš z nami, saj so oni začeli; če imaš kaj, naznani sodniji!« Vsi bratje Hribniki so začeli vpiti in France je orožnika sunil s pestjo, nakar mu je ta napovedal aretacijo in ga prijel za levo roko, a v tem trenutku mu priskočila brata na pomoč, da bi ga oprostila. Ko je ta opasnost položaja spoznal je spustil Franceta, stopil par korakov nazaj, na stavil puško ter pripomnil, da bo rabil orožje, če se France ne pokori. A bliskoma je France zagrabil puško, pri čemer sta mu pomagala brata. V tem ko je orožnik segel po sablo, so mu puško iz roke iztrgali, Lorenc jo je zagnal čez neki zid, pri čemer se je zvil bajonet in poškodovala kopito. Sedaj se je vnel s Francetom boj za sablo, orožnik ga je vlekel do kaplanije, in ga skušal potegniti v vežo, da bi ga ukrotil. Na Francetovo zahtevo so bratje prinesli puško. France je z nasajenim bodalom sunil skozi napol odprte vežne duri proti postajevodji, pa ga k sreči ni zadel. France je nato odskočil kakih 10 korakov nazaj, ter dal bratu Lorencu puško, ki je z njo delal, kakor bi hotel streljati, rekoč: »hudič, sedaj sem pa jaz žandar, te bom precej ustrelil!« Postajevodja tudi sedaj ni izgubil poguma, ter je s sablo naskočil Hribnika. Fantje so zbežali, drugi dan pa je France prinesel puško v domobransko vojašnico v Ljubljano, kjer so ga prijeli. Sodišče je obsodilo Franceta na 18 mesecev, Lorenc na 4 mesece in Antona na 2 meseca težke ječe, poostrene s postom in trdim ležiščem.

— **Samomor.** Pri Sv. Duhu pri Škofji Loki se je najbrž zaradi rodbinskih razmer obesila 50letna posestnica Marija Hartman.

— **Napad v cerkvi.** V župni cerkvi v Devinu je kmet Gropuzzo z nožem napadel svojo bivšo zaročenko Marijo Main. Dekle je hudo ranjeno na roki. Napadalec so zaprli.

— **Defraudant Marmoglia,** bivši sodni kancelist v Trstu, ki je poveril v družbi nekega Galigariha 247.000 K damama Lorenzetti, na kar sta oba zbežala na otok Krk, se je včeraj vrnil v Trst in prijavil sodišču.

— **Štrajk gimnazijcev.** Osmošolci goriške gimnazije so uprizorili v šoli demonstracijo proti suplentu dr. Durstu, ki je poučeval zgodovino, ter so zapustili šolo. Uvedla se je preiskava.

— **Poskus umora in samomora v Trstu.** V restavraciji »All' Abbonanza« v Trstu se je zgodil včeraj popoldne poskus umora in samomora. Mehanik Vincencij Basilisco je dal v gostilno publikati svojo ženo Emilijo, od katere je ločen že več mesecev. Emilija, ki ima neki o zakonski zvestobi prav slabe pojme, je prišla in njen Vincencij jo je poskusil ustreliti. Na srečo jo je le slabo zadel in je krogla obtičala v nedrhi za srajco. Vincencij je potem nastavljal revolver sebi na senec in ustrelil, a se le ranil. Ko je hotel drugič nase ustreliti, mu je natakari izbil revolver iz rok.

— **Nesreča.** V Jaguedolu pri Kočevju je 54letna Marija Tedesko sekala drevo. Eno drevo je padlo tako nesrečno nanjo, da jo je ubilo.

— **Čigav je voz?** Pred približno dvema mesecema je pripeljal neki hlapec h kovaču Kunstlerju v Gradišče majhen štirikolni voz v popravo, a od tedaj ni nikogar po voz. Lastnik se poziva, da pride ponj.

— **Z lopato po glavi** je bila dne 21. t. m. tepena delavka Marija Šviglija, stanujoča v Trnovskih ulicah št. 21. Njen sestanovalec A. F. je bil prišel domov pijan, in ker se ni mogel nad drugim znositi, je začel pretepavati Šviglijo, na katero ima že dlje časa srd. Natepel jo je tudi po rokah in jo lahko telesno poškodoval. Moža je bil razburil »Lah«.

— **Ponesrečil je pri posetu niku Strgarju v Zakutu pri Brezicah** službojuči 70letni hlapec Fran Koritnik. Starec se ga je bil v neki gostilni do dobra nalezal. Domov grede je padel v vodo, ki ga je odnesla v Savo in potem — kdo ve kam.

— **Zaradi »nepokorščine«** je bila sinoči v »Zvezdi« osuvana M. U. delavka v tobačni tovarni. Doh tel jo je bil delavec Jožef Ravnohrib in se ji začel ponujati za spremljevalca, kar je pa U-jeva odklonila. To pa je Ravnohriba tako razkačilo, da jo je osuval. U. si je sunke revanžirala z zaušnico. Nadaljni razvoj te afere je preprečil policijski stražnik.

— **Sod eksplodiral.** Danes zjutraj je neka gostilničarica v Sv. Jakoba okraju naprosila delavca J. Š., da bi pogledal v kleti sod, v katerega je hotela natočiti vina, ako je čist. V sodu je bil preje špirit, kar mu je pa pozabila povedati. Delavec je prižgal v to svrhu svečo in posvetil v sod. V istem trenutku so se pa vneli plini, ki so z močnim pokom sod eksplodirali. Delavca je vrglo v steno, ne da bi ga bilo kaj poškodovalo. Tudi hiša se je tako pretresla, da je popokalo 17 šip. Detonacija je bila tako močna, da so jo čuli skoraj po celem šentjakobskem okraju.

— **S ceste.** Danes zjutraj je pripeljal v mesto posestnik Stefan Petkovšek iz Stare štrance pri Vrhnici voz cunj. Na vogalu »Figovčeve« gostilne se je konj ustrašil električnega voza, zavil v stran in pri tem zlomil oboje in tudi voz se je v sredi pretrgal.

— **Delavsko gibanje.** Včeraj se je peljalo skozi Ljubljano v Ameriko 60 Grkov in 100 Hrvatov, nazaj pa je prišlo 90 Hrvatov. — 60 Notranjcev je šlo v ogrske šume. — Na Westfalsko se je odpeljalo 90, nazaj pa je prišlo 70 delavcev. — V Hrušico je šlo 40 Macedoncev, nazaj jih je pa prišlo 60.

— **Izgubljene in najdene reči.** Na južnem kolodvoru je bil izgubljen, oziroma najden dežnik, žepni nož in steklenica kompota. — G. Marija Maškejeva je izgubila zlato brožo z granati, vredno 6 K.

— **Ljubljanske društvene godbe** koncert se vrši jutri zvečer v restavracijskih prostorih hotela »Ilirija«, Kolodvorske ulice. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 30 vin.

— **Hrvaške novice.** — Demonstracije za splošno volilno pravico so uprizorili v nedeljo v Zagrebu socialni demokratje, ker je bil ljudski shod prepovedan. — Geza Matašić je naznanil iz Pariza nekemu svojemu prijatelju, da pride za nekaj časa k njemu v Zagreb. — Narodni zastavonoša iz vojne 1848 proti Madjarom, 91letni Miloš Šimin, je umrl v Baški. — Zaradi znanih izgredov v Samoboru se vrši že skoraj 14 dni sodna razprava, pa še vedno ni zaključena.

* **Najnovejše novice.** — Propad trdke Geiringer na Dunaju ima za posledico, da je že cela vrsta večjih podjetij napovedala konkurz, in sicer samo v enem dunajskem okraju kar štiri trdke s 70.000 do 300.000 pasivami. V Brnu je iz istega vzroka propadla trdka Schwarz s 450.000 K pasiv in G. Deutsch s 150.000 K pasiv.

— Jennerjeva družba se vede v zaporih mirno, le Flick se je skušal obesiti, kar pa je straža preprečila. Vsega poverjenega, oziroma ukradenega denarja je bilo 284.900 K, a dobili so že nazaj 274.545 K, tako, da še manjka le 10.455 K. Mašinist Stockert v Reki, kateremu je Flick v pijanosti povedal, da ima Jennerjev denar, dobi 10.000 K nagrade, če dobi se 3700 K razdeli med ostale osebe, ki so kaj pripomogle, da je prišla vsa družba pravici v pest.

— **Poneverjalec Taussig.** Prvotno se je naznanilo, da se je pri Taussigu, ki je poveril 700.000 K, našel še ves denar. Sedaj pa so upniki obveščeni, da se je pri Taussigu dobilo le 13.000 frankov in 700 K.

— **Precej hud potres** so imeli 23. t. m. po Danskem, Švedskem in Norveškem.

* **Najdalje telefonske linije.** Do sedaj so bile najdalje telefonske linije New York-Chicago in Pariz-Rim; iste so dolge vsaka približno 1600 kilometrov. Telefonska linija Berlin-Pariz je dolga 1200 kilometrov, toda iz Berlina je možno preko Pariza telefonirati tudi v Bordeaux (1800 kil.) in v Marsiljo (2100 kilometrov). Sedaj nameravajo pa ustanoviti v Severni Ameriki telefonsko linijo med New-Yorkom in St. Franciskom, ki bo dolga 5000 kilometrov. Da se bo-li ta linija rentirala, je težko reči. Pogovor 3 minut med New Yorkom in Chicagom stane okoli 60 frankov. Za pogovor tudi 3 minut se plača na črti Berlin-Pariz le 6 frankov.

Kdaj se je treba ženiti in moštiti? O tem predmetu je predaval nedavno na vseučilišču v Londonu profesor Mitchell. Predavatelj je zastopal stališče, da je treba stopiti v zakon v mladih letih, češ, da je treba čimprej preiti preko ljubezni, da se loti človek, ko je postal zopet normalen, resnih življenjskih problemov. Naše socialne razmere in naš vzgojevalni sistem seveda odri- vajo vedno dalje mejo starosti, kdaj se naj sklepa zakon. Dandanes je primeroma le malo ljudi s 35 letom popolnoma zdravih. Znaki protina, motenja krvnega obtoka se v tej sta- rosti že polagoma pojavljajo. Ni tedaj priporočljivo sklepati zakona v teh letih, temuč je to priporočati v mlaj- ših letih. Poskusi na živalih so po- kazali, da se reprodukcijska sposob- nost v svojih zadnjih mejah da pre- makniti navzgor in v napredaj. Dr- žava bi morala zakone čisto mladih ljudi pospeševati z nagradami itd. S tem bi se doseglo čvrste generacije, število za življenja nesposobnih z vsemi socialnimi posledicami pa bi se zmanjšalo.

Grozen mož. Prodajalec sadja Dolejs v Pragi je streljal med prepričim iz revolverja na svojo ženo, ki je bila na čelu hudo zadeta. Žena je zbežala v kuhinjo. Silovitež je te- kel za njo, jo potisnil v kot ter jo z ostro sekuro toliko časa bil na glavo, da se je mrtva zgrudila na tla. Po- tem je obrnil revolver proti svojim prsim ter se težko poškodoval. Ba- bica nesrečne žene je bila navzoča ter je živjaneža moža zama pro- sila, naj pusti vnukinjo. Vključ obup- nemu klicanju si ni nihče iz hiše upal v stanovanje, ker je ubijalec držal revolver v roki. Ko je prihitela policija, je ubijalec sedel pri mizi ter zmeđeno govoril. Odvedli so ga ukle- njenega v norišnico.

Golob pismonoša iz Port Arturja. K graščaku Ig. Dobrovolskemu v Novoselici ob Be- sarabski meji je priletel nedavno golob, ki ima na nogi srebrni obro- ček, v katerem sta izdobljeni besedi »Port Artur« s številko 37. Pod pe- rutnico je imel golob majhen perga- mentni zavitek, v katerem je bil s šiframi podpisan svilen papir. Dobro- volski je prinesel to sporočilo z Dal- nega vzhoda v Črnoivce, da bi kdo prečital šifre. Toda tega dosedaj ni nihče znal. Kam je bil golob name- njen iz Port Arturja in kako je za- šel do Besarabije, ostane seveda za- gonetka.

2½ leta stari morilec. V New Yorku se je pripetil skoraj neverjetni dogodek, da je poltretje leto stari deček postal morilec. Ta mali nesrečnež se zove Robinson Emet. Pred enim mesecem je dobil sestrico, na katero je ta deček po- stal takoj hudo ljubosumen, ker se mu je zdelo, da se mati briga le za sestrico, njega pa zanemarlja. Mati ga je večkrat zalotila, ko je tepel malo sestrico, enkrat je hotel tudi pre- vreči zibelko s sestrico. Nedavno pa ni bilo nikogar v sobi, ko je deček dobil v roke kovinast kipec ter ž njim toliko časa tolkel sestrico po glavi, da je prenehala se jokati, ker je bila — mrtva. Nato je šel šele klicat nesrečno mater.

Roparski napad v Gradcu. V hotel »Daniel« na južnem kolodvoru v Gradcu je prišel kakih 35let stari mož z ovezano glavo ter si naročil sobo. Kmalu je dal pozvati ho- telirja Leitnerja k sebi ter mu dal čit- ati neko konfuzno pismo. Med čitanjem pa je lopov z vso močjo udaril hote- lirja z velikim kamnom, ki ga je imel v ruti zavitega, po glavi ter ga težko poškodoval. Gotovo bi ga bil ubil in oropal, da niso na prvi klic prihiteli uslužbenci ter napadalca zgrabili. Isti se zove Al. Pototschnig, doma iz Lučan v lipniškem okraju.

Škandal v francoskem finančnem ministrstvu. Na- čelnik francoskega finančnega mini- strstva, A. Bith, je pred nekaterimi dnevi izgubil brez sledu. Bith, ki je prišel do tega visokega mesta pri- meroma še mlad, je postal žrtve špekulacij na borzi. Pred nekaterimi leti se je poročil s hčerko nekega bogatega pariškega industrijca ter dobil z ženo tudi veliko doto. Nje- gov svak, borzni mešetar, pa ga je zapeljal k igranju na borzi. V krat- kem času je zaigral vso doto. Nato je pregovoril svoje tovariše, pozneje podrejene mu uradnike in celo slu- žabnike, da so mu zaupali svoje pri- hranke, obetajoč jim velikanke do- bičke na borzi. Seveda je tudi ta denar zaigral. Ko so prišli njegovim sleparijam na sled, je zbežal. Bith pa je bil tudi častni predsednik in blagajničar raznih katoliških dobro- delnih društev in drugih klerikalnih propagand. Ali je imel pri teh dru- štvih blaginje v redu, pokazala bo šele prihodnost.

Največje deblo na svetu. Nedavno so našli v Kaliforniji v Se-

verni Ameriki drevo, ki nadkriljuje obseg vseh dreves, ki smo jih do- sedaj poznali. To drevo meri v obsegu 98 metrov, a v premeru 16 metrov. To drevo pripada vrsti bo- rovcem in raste v vseh delih sveta, toda le v Kaliforniji je doseglo ome- njeno velikost.

Huda obdolžitev nad črnogorskim knezom. Neki srbski list je prinesel neutemeljeno obdolžitev, da je črnogorski knez dal nedavno umrlega finančnega mini- stra Šaulića zastrupiti. Vsi pošteni srbski listi so nastopili proti taki ob- dolžitvi. »Glas Črnogoraca« pa je pri- nesel izjavo, v kateri se izreka upanje, da pridejo beigradski razir- jevalci takega obrekovanja pred so- dišče.

Truplo Krügerja bivšega predsednika transvalskega, bodo kon- cem tega meseca na posebnem pa- rniku odpeljali v Južno Afriko ter ga pokopali v Pretoriji, bivšem glavnem mestu transvalske republike.

Slovensko umetniško društvo v likvidaciji pozivlje vsakogar, ki bi imel napram društvu še kako zahtevo, da jo prihlasi na na- slov blagajnika g. Lav. Pahorja, Slom- skove ulice št. 4 do incl. 2. novembra t. l. Na poznejše terjatve odbor ne more jemati ozira več, ker preneha po tem roku društvo biti kot pravni subjekt. (3086.)

Telefonska in brzojavna poročila.

Vipava 25. oktobra. Zdravnik dr. Pavel Lucić je danes umrl.

Dunaj 25. oktobra. Ministrski predsednik Körber se odpelje danes v Gödölő poročat cesarju zastran sklicanja državnega zbora.

Dunaj 25. oktobra. Nadvoj- voda Ferdinand Karol v Pragi se je odpovedal zapoved- ništvu 18. infanterijske brigade in popusti vojaško karijero.

London 25. oktobra. Vse ča- sopisje napada na skrajno strasten način Rusijo in skuša očividno provzročiti konflikt med Ru- sijo in Angleško.

London 25. oktobra. Ruski poslanik grof Benekendorf se je včeraj zvečer vrnil sem. Pričako- vala ga je velika množica in ga sprejela s sovražnimi klici in z žvižganjem. Nekateri mladi ljudje so poskusili naskočiti njegov voz. Razburjenost proti Rusiji dobiva čedalje nevarnejši značaj.

Rusko-japonska vojna.

Petrograd 25. oktobra. Rusi so v petek prekoračili reko Šaho in marširajo proti ja- ponskim pozicijam.

Petrograd 25. oktobra. Ofici- jozuo se potrjuje, da je baltičsko brodovje, ko je prišlo med angle- ške ribiške parnike, res mislilo, da ima opraviti z japonskimi torpe- dovkami in da je zato streljalo. Ruska vlada poskrbi seveda, da se stvar izlepa poravnava.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 21. oktobra: Fran Piškur, delav- čev sin, 14 mes., Vrtna ulica št. 19, Catarrh gastro intest.

V deželni bolnici:

Dne 20. oktobra: Josip Poljanec, pu- skar, 19 let, Gangraena. — Ivan Poženel, delavec, 60 let, nahuha.

Dne 21. oktobra: Peter Longo delavec, 35 let, Fractura. — Jakob Oblak, berač, 62 let, nahuha.

V hiralnici:

Dne 21. oktobra: Ana Sztanko, usmi- ljenka, 33 let, Tubercul. pulm. — Ivan Hu- deček, krojač, 83 let, Marasmus.

Dne 22. oktobra: Ana Jugovic, dekla, 50 let, Nephritis chron.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2. Srednji srčni tlak 756,0 mm

Ok.	Čas opazovanja	Stanje baro- metra v mm	Temper- tura v °C	Vetrovi	Nebo
24.	9. zv.	739,1	11,5	sl. zahod	oblačno
25.	7. zv.	739,1	11,0	sl. sever	oblačno
	2 pop.	736,9	14,4	sl. svzhod	pol. obl.

Srednja večerajšnja temperatura: 12°4, normale: 8°9. — Padavina 0,0 mm.

Zahtevajte vsakdar že- lodčno tinkturo (tudi odvajalno) le- karnarja Piccollija v Ljubljani na Dunajski cesti in zavračajte ponar- dedbe, ki obsegajo drastične zdravju škodljive snovi. — Zunanja naročila po povzetju. 1904—19

Borzna poročila.

Ljubljanska „Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi dun. borze 24. oktobra 1904.

Naložbeni papirji.	Dinar	Blago
4½% majeva renta	99,90	100,10
4½% srebrna renta	99,85	101,05
4½% avstr. krona renta	99,90	100,10
4½% „zlata“	119,75	119,95
4½% ogrska krona	97,95	98,15
4½% „zlata“	118,95	119,15
4½% posojilo dežele Kranjske	99,50	101,—
4½% posojilo mesta Spiljet	100,25	101,25
4½% „Zadar“	100,—	100,—
4½% „herc. žel. pos. 1902“	100,95	101,95
4½% češka dež. banka k. o.	99,60	100,—
4½% „zst. pisma gal. d. hip. b.“	99,60	100,—
4½% „pešt. kom. k. o. z.“	101,50	102,50
4½% „zst. pisma Innerst. hr.“	107,40	108,40
4½% „zst. pisma Innerst. hr.“	100,50	101,50
4½% „dež. hr.“	100,50	101,50
4½% „z. pis. ogr. hip. ban.“	100,—	100,90
4½% „obl. ogr. lokalnih že- leznice d. dr.“	100,—	101,—
4½% „obl. češke ind. banke“	100,75	101,75
4½% „prior. Trst-Poreč lok. žel.“	98,50	99,50
4½% „prior. dol. žel.“	99,—	99,—
3½% „juž. žel. kup. 1/1, 1/2“	307,—	309,—
4½% „avst. pos. za žel. p. o.“	101,—	102,—

Srečke.	185,—	187,—
Srečke od 1. 1860 1/4	265,—	269,—
„ 1864	162,50	164,50
„ tiskaz	309,—	319,—
„ zem. kred. I. emisije	299,—	309,50
„ „ II.	272,—	280,—
„ ogr. hip. banke	94,—	99,—
„ srbske a. fra. 100,—	131,35	132,35
„ turške	20,70	21,70
Basilika	479,—	489,—
Kreditne	78,—	84,—
Inomoške	84,—	88,50
Krakovske	67,—	72,50
Ljubljanske	54,—	56,—
Avst. rud. križa	28,80	29,80
Ogr.	65,—	70,—
Rudolfove	77,—	81,—
Saleburške	627,—	637,—
Dunajske kom.		

Delnice.	85,20	86,20
Južne železnice	649,75	650,75
Državne železnice	1638,—	1648,—
Avstr.-ogr. bančne delnice	668,—	669,—
Avstr. kreditne banke	782,25	783,25
Ogrske	249,—	250,—
Živnostenske	660,—	664,—
Premogokop v Mostu (Brüx)	484,25	485,52
Alpineke motan	2423,—	2433,—
Praške žel. ind. dr.	525,75	527,75
Rima-Murányi	313,—	317,—
Trbovljske prem. družbe	527,50	531,—
Avst. orožne tovr. družbe	178,—	182,—
Češke sladkorne družbe		

Valute.	11,85	11,40
C. kr. cekin	19,07	19,10
20 franki	23,51	23,59
20 marke	23,92	24,—
Sovereigns	117,52	117,72
Marke	95,20	95,40
Laški bankovci	253,25	254,25
Rubli	4,84	5,—
Dolarji		

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 25. oktobra 1904.

Termin.	za 50 kg K	10-03
Pšenica za oktober	50	10-33
„ „ april	50	7-91
Rž	50	7-38
Koruzna	50	7-21
Oves	50	7-21

Efektiv. Nespremenjeno.

Več spretnih in dobrih pomočnikov sprejme v delo

J. Zamljen

čevljarski mojster 3089-1

Kongresni trg št. 13, Ljubljana.

Razvpilo se je, da je pri meni štrajk in bojkot, da so delavci popustili delo zaradi tinte. Ker to ni istina, marveč sem jih jaz od- pustil, ker so bili grobi. Opomniti pa moram, da je pri meni plačano od kosa in so potrebščine zastoj [kar pri drugih mojstrih delavci sami kupujejo; pri meni je to vse prosto, je bilo in bode vnaprej.

Več

polagalcev parket

debi delo.

Poizve se pri F. I. Primožič

Cerkvene ulice št. 21. 3084-1

LJUBLJANSKI ZVON

MESEČNIK ZA KNJIŽEVNOST IN PROSVETO

LETNIK XXIX. (1904).

Izbaja po 4 pole obsežen v veliki osmerki

po eden pot na mesec v svezkih ter stoji

vse leto 9 K so h, pol leta 4 K 60 h, četr

leta 3 K 30 h.

Za vse neavstrijske dežele 12 K so h na leto.

Posamezni svezki se dobivajo po 80 h.

„Narodna Tiskarna“ v Ljubljani.

Restavracija „Lloyd“.

U četrtek, 27. oktobra 1904

vojaški koncert.

Začetek ob pol 8. zvečer.

Vstopnina 50 vinarjev.

Za obilen obisk se priporoča

J. Počivaunik.

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

3079 1

<

Pasti za podgane, dihurje, krte, miši itd.
patentirani najnovejši ameriški sletem
prodaja in razpošilja trgovina 2553-8
STREL v Mokronogu, Dolenjsko.
Presenečeni uspeh lova se garantira. Cene jako nizke.

Indra Tea

Zahtevajte samo pravi
najfinejši in najboljši čaj na svetu.
Najfinejši zajutrek, izvrstna južina. 2293-22
Najboljše sredstvo proti prehladi.
Osobito priporočljivo za pokvarjen želodec.
Pospešuje prebavo ter brani želodce bolezni.
Dobiva se v drogerijah in boljših trgovinah
s špecerijem in delikatesnim blagom.
Naraven le v originalnih zavojih s stalno ceno.
Na veliko pošilja

Indra Tea Import Company Trst 3.

Zaradi pomanjkanja prostora prodajam svojo veliko zalogo
nagrobnihih vencev in trakov
z napisi in brez njih
po jako znižanih cenah.

Vsi venci so razstavljeni v posebnem prostoru in si jih lahko vsakdo ogleda,
ne da bi moral kaj kupiti. Na obilen obisk vabi
FR. IGLIČ
na Mestnem trgu št. 11.
2970-8

Zgodovinska povest
iz francoskih časov na Kranjskem
„Pod novim orlom!“
je izšla.
Dobi se edino-le pri
Lav. Schwentnerju
v Ljubljani
Iztis po K 1-60, po pošti
K 1-80. 1689-13

! ! !
2599-10
Najnovejše in najmodernejšje
kožuhovine.
Ravnokar došla popolnoma
nova zaloga.
ERNEST SARK
Ljubljana
Stari trg
št. 1.
*

Po visoki kralj. dež. n. vladi proglašena za zdravilno
rudninsko vodo
Apatovačka kiselica
naravna alkališko-muriatiško-litijska slatina, bogata ogljikove kisline
izvrstna kristalno čista namizna voda.
Glasovite zdravniške avtoritete pripisujejo tej sla-
tini najbolji uspeh pri vseh boleznih prebavnih orga-
nov in požiralnika, trganju in revmi, pri želodčnem,
pljučnem, vratnem in vseh drugih katarjih, pri zlati
žili, pri obistnih in boleznih v mehurju, pri kamenu,
pri sladkorni bolezni, zrnatih in oteklih jetrih, gorečici
in mnogih drugih boleznih. Preizkušeno izvrstno in
nenadkriljivo sredstvo pri spolnih in mnogih drugih
ženskih boleznih. Analizirala sta jo prof. dr. E. Ludwig,
c. kr. dvorni svetnik in kr. prof. dr. S. Bošnjaković.
Odlikovana na mnogih strokovnih razstavah s 15 zlatimi svetinjami.
„Upraviteljstvo vrelca Apatovačke kiselice“
Zagreb, Ilica št. 17. 487-73
Dobiva se po vseh lekarnah, drogerijah, restavra-
cijah in gostilnah.
Zastopnik za Kranjsko: C. MENARDI v Ljubljani.

Sprejema zavarovanja človeškega živ-
ljenja po najraznovrstnejših kombi-
nacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko
nobena druga zavarovalnica. Zlasti
je ugodno zavarovanje na doživetje
in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.
Vsak član ima po preteku petih let
pravo do dividende.

„SLAVIJA“
vzajemna zavarovalna banka v Pragi.
Rez. fondi: 29,217,694.46 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 78,324,623.17 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
z vseskozi slovensko narodno upravo.
Vsa pojasnila daje:
Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastnej bančni hiši
v Gospodskih ulicah št. 12.
3-122

Zavaruje poslopja in premočnine proti
požarnim škodam po najnižjih cenah.
Škode cenjuje takoj in najkulantneje.
Uživa najboljši sloves, koder postuje
Dovoljuje iz čistega dobička izdatne
podpore v narodne in občnokoristne
namene.

Kdor želi

za jesen ali za zimo kaj lepega in dobrega iz
konfekcije za gospode, dame in otroke kupiti
po najnižjih tvorniških cenah, naj ne zamudi,
ogledati si prej velikansko zalogo blaga

v „Angleškem skladišču oblek“

Mestni trg št. 5.

Mnogobrojnega obiska prosi z velespoštovanjem

3066-3

Oroslav Bernatovič.

Največja zaloga,

najboljša in najcenejša
tvrdba

Copičev za pleskarje, sobne
slikarje, zidarje in
mizarje.

Lakov, pristnih angleških, za
vozove.

Emajlne prevlake,
pristne, v posodicah po 1/8, 1/4,
1/2 in 1 kg.

Jantarjeve glazure
za pôle. Edino trpežno in
najlepše mazilo za
trde in mehke pôle.

Voščila, štedilnega,
brezbarvna in barvastega za
pôle; najcenejše in najboljše.

Rapidola, pripravna za vsa
kovrste prevlake.

Brunolina za barvanje narav-
nega lesa i pohištva.

Olinatih barv, priznane
najboljših.

Olinatih barv v tubah
dr. Schönfelda.

Firneža prirejenega iz lanenega
olja; pristen, kranjski.

Steklarskega kleja,
pristnega, zajamčeno trpežnega.

Gipsa, alabastrskega in
štukturnega.

Karbolineja, najboljšega.

Fasadnih barv za apno.

Barv, suhih, kemičnih, prete-
nih i rudninskih.

Kleja za mizarje in sobne slikarje.

Vzorcev za slikarje,
najnovejših. 2422-18

Olje proti prahu.

ADOLF HAUPTMANN

I. kranjska tovarna olinatih barv, fir-
nežev, lakov in steklarskega kleja.
LJUBLJANA.
Ustanovljeno l. 1832.

Oglejte si pri nakupu

ново došlo

modno blago največje izbere, 120 cm širok.,

meter od 45 kr. do 4 gld. 50 kr;

svile in baržuni meter od 65 kr. naprej;

flaneli 70 cm širok., meter po 19 kr;

sukna vsake vrste, krasnih barhantov, platne-

nega blaga, švicarske vezenine in čipk;

žensko in moško perilo, kravate in razne

pletanine;

velika zaloga preprog in posteljnih garnitur.

Novo vpeljano!

Konfekcija za dame: bluze (lastni izdelek),

krila, površne jopice (paletot), i. t. d. po

znano nizkih cenah le edino pri tvrdki

A. Primožič

Ljubljana, Mestni trg št. 25.
2992-4

Gospodična

ki je dovršila trgovski kurz, večja
slovenskega in nemškega jezika, želi
mesta v kontoarju najraje v Ljubljani.
Ponudbe pod N. N. 208 poste
restante Ljubljana. 3611-8

Trgovski pomočnik

21 let star, izučen trgovine z mešanin
blagom, želi menjati svojo službo.
Naslov pove uprav. „Sl. N.“ 3068-3

Kdor želi kupiti finih hrvatskih

češpelj

v sodih za žganje kuhali, naj se obrne
na Peter Žerovnika, gostilničarja v
Kamniku. Cene ugodne! 3044-3

Prodajalka

popolnoma zmožna špecerije, inteli-
gentna, zanesljiva v postrežbi, sloven-
skega in nemškega jezika v govoru in
pisavi popolnoma večja, se sprejme do
1. decembra v Ljubljani. 3062-3
Ponudbe sprejema Karel Planin-
šek, Ljubljana.

Grenčica

„Florian“

in likér 5-244

„Florian“

najboljša kapljica za želodec.

Solidna

blagajničarka

se išče za večjo trgovino na deželi,
koja mora biti tudi v špecerijski stroki
dobro izveščana. Kje, pove upravni
„Slov. Naroda“. 3047-2

Anton Aškerc

2-122

Zlatorog.

To krasno narodno pravljico o
Zlatorogu je pesniško obdelal sedaj
Aškerc, in to popolnoma drugače,
nego je bila znana doslej po Funk-
tem prevodu nemške Baumbachove
idile. Aškerc se je tesneje oklenil
pravljiske snovi tako kakor jo je bil
zapisal rajni Deschmann ter pridržal
tudi demona „Zelenega lovca“. Tako
je ustvaril Aškerc iz narodne prav-
ljice čisto novo, svojo epsko pesnitev;
zato se nadejamo, da zaslovi sedaj
med nami tudi njegov izvirni,
slovenski „Zlatorog“.

Izšel je v založbi

L. Schwentner-ja
v Ljubljani

in velja broširan 1 K 60 h, po pošti
1 K 70 h.

Trgovski pomočnik

zmožen popolnoma slovenskega in nem-
škega jezika, več špecerije, inteli-
genten in zanesljiv, se sprejme takoj.
Kje, pove upravništvo „Slovenskega
Naroda“. 3024-4

Brezskrbno

rodovinsko srečo jamči
prevažna knjiga o pre-
obillem blagoslovu z otavki.
Z več kot tisoč znamen-
cami pošilja diskretno za
90 h v avstr. znamen-
gospa A. Kaupa,
Berlin, S.W. 390,
Dönhofsstr. 58.